

Jeg beder ærede Medlemmer sammenligne dette Spir med de to Spir paa Petri-Kirken og Christians-Kirken paa Christianshavn, og de ville se Forskellen. De to andre Taarne have hver sin ejendommelige Karakter, medens det foreslaaede er uden Kraft, ganske upersonligt. Dette er imidlertid — vil man maaske sige — en Smagssag, og om Smagen kan der ikke disputeres, som det hedder med et for Resten ikke uangribeligt Fyndsprog. Nogle finde Spiret smukt, jeg og mange med mig finde det grimt.

Men selv Spirets Beundrere ville neppe bestride, at Kirken trykkes i Knæ af dette overmægtige Spir, og man behøver ikke megen Stilsans for at se, at Spirets Anbringelse vil ødelægge Kirkens Helhedsvirkning, at Spiret er fra en ganske anden Tid og en ganske anden Smag end Kirken. Nu siger man, at netop de Bygninger, som vise forskellige Tidens Aflejringer, ofte have en særlig Interesse, vi faa ved dem Lejlighed til Sammenligning af Tidernes Særejendommeligheder, og vi se, at Bygningerne ere benyttede og udvidede gennem Aarhundreder. Hver Tid har ofte kun haft Sans for sin egen Kunst, og den har ombygget, hvad den havde Raad og Lyst til, uden Hensyn til den kunstneriske Værdi af det, der blev nedrevet. Men det, der blev nedrevet, kende vi i Regelen ikke, vi have ikke set det, vi vide ikke, hvad vi mistede. Men Frue Kirke kende vi, og mange af os se i Frue Kirke og Taarn et Hovedværk af Danmarks største Arkitekt. De forskellige Tidens Aflejringer i gamle Bygninger kunne have deres Værdi, de kunne have det af historiske, af arkitekturhistoriske og af kunstneriske Grunde. Men at sætte dette Spir paa denne Kirke vil ikke kunne forsvares ud fra noget af disse Synspunkter.

I historisk Henseende knytter der sig ingen Begivenhed til den Omstændighed, at man i 1913 eller 1914 sætter et Spir paa Frue Kirke. Derimod knytter der sig i høj Grad historiske Minder til Frue Kirke og Taarn, som de staa nu. Det var vore Bedsteførelæders Oprensning for det store nationale og økonomiske Krak i Begyndelsen af det forrige Aarhundrede, og i sin enkle og strenge Form blev Kirken et Vidnesbyrd om de Mænds Villie og Nøjsomhed, der genrejste Nationen. Vi have godt af at have et Minde om denne Villie og denne Nøjsomhed, og mere end for Paryktidens Kruseduller have vi Brug for den Retliniethed, der fandt sit Udtryk i Frue Kirke, som C. F. Hansen rejste den af Asken. Men, vil man maaske sige,

dette Spir sad en Gang paa Kirken, den har en Gang baaret det overceremonimesterlige Spir. Javel, men dette Spir sad paa en Kirke, der var højere og bredere, en Kirke, der var barok fra øverst til nederst, en Kirke, hvis Arkitektur var den samme som Spirets. Paa den nuværende Frue Kirke, den Frue Kirke, vi kende, har Spiret aldrig siddet, og der hører det ikke hjemme.

Saa siger man for ramme Alvor, at dette elendige Spir skal udlette det pinlige Minde om en af Danmarks ulykkeligste Perioder. Hvad er det, med et Citat af Karl Larsen, for barnagtig Tale at tro, at Mindet om, hvad vi mistede i 1807 og 1814, kan udlettes, fordi en Mand i 1913 sætter et Spir paa en Kirke! Som om et Folk udletter sine pinlige historiske Minder ved andet end ved gennem Arbejde at skabe ny Historie.

Ogsaa arkitekturhistorisk set er Planen forkastelig. Der er ikke Tale om at lade vor Tid sætte sit Præg paa Frue Kirke. Der er Tale om at anbringe en Efterligning, en slet Pastiche af et Spir fra Paryktiden paa et Taarn, der styrtede sammen i 1807 og blev ryddet til Grunden, inden C. F. Hansens Kirke rejstes. Og er det ikke Toppen af Urimelighed at sætte det, der skal forestille den ældste Del, ovenpaa den yngre, medens dog ifølge Naturens Orden den yngre Del aflejrer sig øverst eller yderst? Endelig er der de kunstneriske Grunde. Brygger Jacobsen har en Gang sagt: Spirets Modstandere fortælle, det er for højt, men mon det ikke snarere skulde være dem, der ere for smaa? Ja, det er en meget virkningsfuld Vittighed, som altid vil tage Applaus paa et Folkemøde, men mere end en Vittighed er det ikke. Thi her drejer det sig ikke om at sætte en Højderekord. Her drejer det sig om, at Frue Kirke i sine Dimensioner skal være harmonisk og værdig. Denne Harmoni er til Stede nu. Frue Kirkes Ydre og Indre danne sammen med Thorvaldsens Værker et harmonisk Hele, som vil gaa tabt, hvis Spiret rejses. Der vil opstaa en skrigende og uhjælpelig Disharmoni mellem den strenge og nøjsomme Kirke og det pralende og prangende Spir. De Herrer, hvis Øjne ikke ere aabne for C. F. Hansens Arkitekturs Fasthed og Ro, ville dog ikke kunne nægte, at der over Frue Kirke og Spir og Taarn, som de staa nu, er Fasthed og Holdning. Men hvor vil denne Fasthed og Holdning blive af, naar man paa Kirkens skønne Taarn opstaber et Barokspir, oven i Købet et forlorent?

Kgl. Bygningsinspektør Martin Borch blev i sin Tid af Kommissionen anmodet